

۴ ساختمان تجاری نایمن

معاون پیشگیری سازمان آتش‌نشانی تهران با اشاره به کاهش تعداد ساختمان‌های بحرانی پایتخت از ۱۲۹ مورد به ۵۴ مورد، از تداوم وضعیت نایمن در چند پاساژ مهم از جمله آلمینیوم، مهستان، شانزلیزه و آقایی خبر داد و گفت که اگر روند ایمن‌سازی در این بناها ادامه پیدا نکند، موضوع پلمب با دستور قضایی قطعی خواهد بود. به گزارش ایسنا، کامران عبدولی درباره آخرین وضعیت ساختمان‌های نایمن شهر تهران گفت: «تعداد ساختمان‌های بحرانی تهران در حال حاضر به حدود ۵۴ مورد رسیده است. متأسفانه برخی از این ساختمان‌ها در گذشته حتی قراردادهای دستورالعمل‌های ایمنی خود را به سازمان آتش‌نشانی ارائه کرده بودند، اما روند کار متوقف شد.» او با اشاره به وضعیت ساختمان آلمینیوم گفت: «این ساختمان اجرای سیستم‌های اعلام و اطفای حریق را آغاز کرده بود، اما هیچ‌کدام راه‌اندازی نشده و به‌صورت ناقص باقی مانده است. در حال حاضر سیستم اطفاف‌آب، بررسی ایمنی سیم‌کشی برق انجام نشده و پلکان‌ها و مسیرهای خروج دوربندی نشده‌اند. همچنین سیستم تهویه و فشار مثبت پلکان نیز نصب نشده است. در نتیجه ساختمان هنوز در شرایط ایمن قرار ندارد.»

مرگ یک قلاده خرس قهوه‌ای

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهرستان نور اعلام کرده است که یک قلاده خرس قهوه‌ای ماده نابالغ، در محدوده پهنه جنگلی روستای جوربند شهرستان نور، بر اثر اصابت گلوله تلف شد. قهرمان اسماعیلی گفت: «بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد این حادثه در پی تعارض خرس با فعالیت‌های زنبورداری رخ داده و انگیزه شکار تفننی یا غیرمجاز نبوده است. تحقیقات برای شناسایی عامل یا عوامل این اقدام در حال انجام است و متهم احتمالی شناسایی و پس از تکمیل تحقیقات به مرجع قضایی معرفی خواهد شد.» او ادامه داد: «این حادثه اهمیت مدیریت تعارض انسان و حیات‌وحش، افزایش نظارت و آموزش جوامع محلی را نشان می‌دهد. همکاری مردم و اطلاع‌رسانی به‌موقع می‌تواند از بروز چنین حوادثی جلوگیری کند.»

تردید درباره آمار سوء تغذیه

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و رئیس انجمن تغذیه ایران در واکنش به اظهارنظر اخیر مبنی بر اینکه عامل ۲۵ درصد مرگ‌ومیر سالانه در کشور، تغذیه ناسالم است، گفته که نسبت‌دادن یک‌سوم کل مرگ‌ها به تغذیه، فاقد مستندات و دقت علمی است. به گزارش ایلنا، جلال‌الدین میرزای راز، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و رئیس انجمن تغذیه ایران ادامه داد: «تحلیل مرگ‌ومیر ناشی از تغذیه در کشور مبنی بر اینکه ۳۵ درصد از مرگ‌ومیر سالانه کشور ناشی از مسائل تغذیه‌ای است، اگر چه با نیت جلب‌توجه به اهمیت و جایگاه نقش تغذیه بیان شده، اما متأسفانه پشتوانه علمی و اپیدمیولوژیک معتبر نداشته و می‌تواند منجر به برداشت‌های نادرست در افکار عمومی و جامعه تخصصی شود.»

محیط زیست

بررسی وضعیت محیط‌بانان در سال گذشته

مرگ ۱۴۰ محیط‌بان در ۳۷ کشور جهان

محیطبان رسمی با مجوز حمل سلاح در ایران فعالیت نکرده و دلیل آن «مذکوریت‌هایی» است که در زمینه آموزش محیطبان زن در کشور از سوی مسئولان آموزش محیط‌زیست و تربیت محیطبان سازمان حفاظت محیط‌زیست مطرح می‌شود. در دهه گذشته سه محیطبان زن در استان زنجان حضور داشتند که به دستور رئیس وقت سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور، در آستانه بازتست‌گی، رسته‌شان از محیطبان به کارمند اداری و کارشناس تبدیل شد. یکی از این محیطبان‌ها لیلی مهر جوید؛ تنها محیطبان زنی که سابقه کار در استان‌های سمنان، گلستان و قزوین را داشت و به‌عنوان نیروی اجرایی در عرصه‌های طبیعی و برخورد با متخلفان حضور فعال داشت. مدتی پیش رضا رستگار، فرمانده یگان حفاظت سازمان محیط‌زیست در گفت‌وگو با اکو ایران درباره این که آیا سازمان محیط‌زیست برای استخدام محیطبان زن برنامه خاصی دارد، گفت: «سازمان محیط‌زیست در حال حاضر برنامه خاصی ندارد، اما پیگیری‌های لازم را انجام می‌دهد و اگر شرایط مهیا شود امیدواریم بتوانیم از ظرفیت زنان استفاده کنیم. اما در حال حاضر نه.» این در حالی است که اسفندماه سال گذشته، عربستان در روز جهان زن از استخدام ۴۰ محیطبان زن جدید در کشورش خبر داد.

▼ راه طولانی اصلاح یک قانون

در سال ۱۳۹۹ قانون حمایت از یگان محیط‌زیست و منابع طبیعی کشور در مجلس مصوب شد اما محیطبانان این قانون را کاربردی و کافی نمی‌دانند. حقوقدان‌ها می‌گویند ایراد مهمی که به قانون حمایت بیمه‌ای و قضایی کارکنان یگان محیط‌زیست و منابع طبیعی گرفته می‌شود، این است که تکه‌ای از قانون به کارگیری سلاح را جدا کرده و از آن به‌عنوان قانون حمایت از محیطبان‌ها و جنگل‌بان‌ها استفاده می‌کند. ضمن اینکه قانون حمایت از محیطبان‌ها و جنگل‌بان‌ها، چهار ماده دارد ولی فقط ماده یک آن است که به‌صورت کاربردی در درگیری‌هایی که برای محیطبان‌ها اتفاق می‌افتد مورد استفاده قرار می‌گیرد. یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش‌روی محیطبان‌های ایرانی، قانون حمل و به‌کارگیری سلاح است که از سال ۱۳۹۵ در مجلس مطرح است و با وجود پیگیری‌های مکرر سازمان محیط‌زیست و ارائه پیشنهادات اصلاحی هنوز به صحن علنی مجلس نرسیده است. مدتی پیش شینا انصاری، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت که اصلاح قانون حمل سلاح در کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس تصویب شده و در انتظار طرح در صحن علنی است. قانونی که به‌واسطه آن سعید مومپوند، اسعد تقی‌زاده، غلامحسین خالدی، قربان محمد دبیری، وطن‌نوروزی، برومند نجفی و محمدامین خوارزمی از اوایل دهه ۹۰ تا امسال امروز به دلیل درگیری با شکارچیان و شلیک گلوله منجر به فوت، حکم اعدام گرفتند، اما در نهایت با کمک‌های مردمی، پرداخت دیه یا رضایت خانواده شکارچیان آزاد شدند. با این حال علی‌افضلی، محیطبان اهل شهرستان راین استان کرمان پس از تحمل ۱۰ سال زندان در نهایت در آذرماه سال ۱۳۹۸ اعدام شد.

▼ نابرابری جنسیتی در محیط‌بانی

صندوق جهانی طبیعت، بزرگ‌ترین سازمان بین‌المللی محیط‌زیست گزارشی را منتشر کرده که با بررسی نتایج نظرسنجی «زندگی در خط مقدم» درباره محیطبانان در سال ۲۰۱۹ نشان می‌دهد حدود یک‌سوم (۳۶ درصد) از محیطبانان مورد بررسی در ۲۸ کشور، از جوامع محلی‌اند و در فاصله حدود ۲۰ کیلومتری از محل کار خود زندگی می‌کنند و بدون حضور آنها، حفاظت از طبیعت امکان‌پذیر نخواهد بود. بیشتر محیطبانان از برابری

نیروی انسانی روبه‌روست و چالش کمبود نیرو در پست‌های محیط‌بانی حتی فراتر از آن و تا ۶۰ درصد است. به گفته او در حالی که حفاظت از مناطق چهارگانه و مناطق شکار ممنوع برعهده سازمان محیط‌زیست است، اما برای این کار نیروی کافی وجود ندارد؛ به‌همین دلیل برای جبران این وضعیت، جذب ۷۰۰ نیروی جدید از طریق سازمان امور اداری و استخدامی پیگیری و مصوب شده است اما این تعداد کافی نیست و نیروی انسانی باید به‌صورت سالانه افزایش یابد. این در حالی است که فرمانده یگان حفاظت محیط‌زیست از توافق جدیدی با سازمان فراجا خبر داده و گفته که امکان به‌کارگیری سربازان وظیفه به‌عنوان نیروی محیط‌بانی فراهم می‌شود. رضا رستگار، فرمانده یگان حفاظت محیط‌زیست در گفت‌وگویی اعلام کرد، با هماهنگی که با نیروی انتظامی کل کشور انجام شده، برخی سربازان وظیفه، خدمت خود را در مناطق حفاظت‌شده و به‌عنوان محیطبان به انجام می‌رسانند. به گفته او اقدامات آنها باعث‌شده تا امسال کشف سلاح‌های غیرمجاز نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۵۸ درصد افزایش پیدا کند.

مسئله دیگر، مسیر احراز شهادت محیطبان‌هاست که در ایران بسیار پیچیده است و گاهی سال‌ها زمان می‌برد. روزنامه «اعتماد» مدتی پیش گزارشی از این روند نوشت که نشان می‌دهد، احراز شهادت این نیروها به موارد زیادی از جمله نظریه پزشکی قانونی، نظریه سلاح‌شناسی، رأی قطعی دادگاه مبنی بر اینکه چه کسی محیطبان را کشته و چند تأیید دیگر بستگی دارد. این روند، گاهی سال‌ها طول می‌کشد و در تمام مدتی که احراز به نتیجه برسد، خانواده محیط‌بانی که جانش را در حین انجام وظیفه برای حفاظت از منابع طبیعی داده، نه حقوق او را می‌گیرند، نه بیمه دارند. آنها باید علاوه بر تحمل سوگ و فقدان عزیزشان، با مشکلات اقتصادی هم‌دست‌و‌پنجه‌نرم کنند. نمونه آن آماری است که سال گذشته جمشید محبت‌خانی، فرمانده وقت یگان حفاظت محیط‌زیست کشور اعلام کرد. به گفته او تا ۳۰ آبان ماه ۱۴۰۲، ۱۲۲ محیطبان شهید، احراز شهادت فقط برای ۳۹ نفر از آنها انجام شده بود. محبت‌خانی در تاریخ ۱۰ مردادماه ۱۴۰۳ هم دوباره به رسانه‌ها گفت که شهادت ۳۹ محیطبان جانبازخته از سوی بنیاد شهید احراز شده؛ اما شهادت ۶۵ نفر از آنان براساس دستورالعمل‌های این نهاد مورد احراز قرار نگرفت. سازمان محیط‌زیست در جریان احراز شهادت محیطبان‌ها از وکلای «تَبَرُزی» استفاده می‌کند که مبلغی بابت حق‌الزحمه دریافت نمی‌کنند.

در حال حاضر در کل دنیا حدود ۳۰۰ هزار نفر محیطبان مشغول به فعالیت‌اند که این عدد باید به حدود یک‌ونیم میلیون نفر برسد. در کل دنیا، ۴۰ درصد محیطبانان بیمه عمر دارند و تنها ۶۰ درصد از آنها خدمات پایه درمانی را دریافت می‌کنند. ازسوی دیگر، ۲۸ درصد موارد مرگ محیطبانان در سطح بین‌المللی به دلیل قتل رخ داده و ۳۶ درصد آنها در آتش‌سوزی‌ها جان خود را از دست دادند. این دو مورد نشان می‌دهد که بیش از ۵۰ درصد مواردی که منجر به مرگ محیطبانان می‌شود، می‌تواند اجتناب‌پذیر باشد یا از تعداد موارد آن کاسته شود.

▼ مخالفت با حضور زنان محیطبان

سابقه بحث درباره استخدام محیطبان زن از زمان ریاست معصومه ابتکار در سازمان حفاظت محیط‌زیست آغاز شد. اما همان زمان هم با وجود موافقت‌ها، وزن مخالفان استخدام محیطبانان زن در طبیعت ایران سنگین‌تر و در نهایت قرار بر ممنوعیت به‌کارگیری محیطبانان زن برای نگهداری از طبیعت ایران شد. غیر از چهار محیطبان زنی که در بازه زمانی کوتاهی در عرصه‌های طبیعی ایران مشغول به فعالیت بودند، تا امروز هیچ زن دیگری به‌عنوان

نسیم سلطان‌بیگی

خبرنگار گروه جامعه

در سال گذشته در ۳۷ کشور جهان، بیش از ۱۴۰ محیطبان جان خود را از دست دادند و در ایران در شش ماه نخست امسال این عدد به سه‌نفر رسیده است. نتایج نظرسنجی سازمان بین‌المللی صندوق جهانی طبیعت نشان می‌دهد که بیشتر محیطبانان از برابری جنسیتی بر خوردار نیستند و تنها سه تا ۱۱ درصد از محیطبانان کل جهان زن هستند. این در حالی است که در خاورمیانه، عربستان نخستین کشوری است که با به‌کارگیری نیروهای زن برای محیط‌بانی تلاش کرده تا خودش را به اهداف تعیین‌شده در سطح بین‌المللی نزدیک کند. در ایران اما همچنان به‌کارگیری نیروهای زن برای محیط‌بانی با ممنوعیت روبه‌روست و قوانین مربوط به حمل سلاح هم اصلاح نشده است. کمبود نیروی محیط‌بانی در سطح ایران و جهان موضوع دیگری است که حفاظت از محیط‌زیست را با دشواری روبه‌رو کرده است. ایران به گفته رئیس سازمان محیط‌زیست با کمبود نیروی ۵۰ درصدی مواجه است و در سطح بین‌المللی هم نیاز به افزایش نیروی ۴۰۰ درصدی وجود دارد. شینا انصاری، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست اعلام کرده که بیش از ۵۰ درصد پست‌های محیط‌بانی کشور بدون تصدی باقی مانده‌اند. او گفته در حالی که استاندارد بین‌المللی برای حفاظت از مناطق طبیعی، وجود یک محیطبان به‌ازای هر ۵ تا ۱۰ هزار هکتار است، در ایران هر محیطبان مسئول حفاظت از بیش از ۳۰ هزار هکتار اراضی حفاظت‌شده است. حالا فرمانده یگان حفاظت محیط‌زیست از توافق جدیدی با فراجا خبر داده که براساس آن، امکان به‌کارگیری سربازان وظیفه به‌عنوان محیطبان فراهم می‌شود.

فدراسیون بین‌المللی محیطبانان اعلام کرده که حداقل هزار و ۵۳۵ محیطبان بین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۲۱ در حین انجام وظیفه جان خود را از دست دادند. تنها در سال گذشته میلادی، ۱۴۰ محیطبان در بیش از ۳۷ کشور جان خود را از دست دادند

از ابتدای امسال تا اواخر شهریورماه، سه محیطبان دیگر در ایران جان خود را از دست دادند و حالا تعداد محیطبان‌هایی که از ابتدای تشکیل سازمان محیط‌زیست تا امروز جان خود را در این مسیر از دست داده‌اند به ۱۵۵ نفر رسیده است. مدتی پیش، سازمان حفاظت محیط‌زیست اعلام کرده بود که در حال حاضر سه هزار و ۴۵۰ محیطبان در قالب ۶۰۱ پاسگاه محیط‌بانی در سراسر کشور فعالیت دارند. این نیروها مأمور حفاظت از حدود ۱۹ میلیون و ۴۴۰ هزار هکتار از مناطق چهارگانه حفاظتی کشور شامل پارک‌های ملی، مناطق حفاظت‌شده، پناهگاه‌های حیات‌وحش و آثار طبیعی ملی‌اند. در حالی که براساس شاخص اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت، یک محیطبان برای هر هزار هکتار نیاز است، اما این نسبت در ایران به یک محیطبان به‌ازای هر پنج هزار و ۵۰۰ هکتار است. بیش از نیمی از پاسگاه‌های محیط‌بانی در مناطق صعب‌العبور، کوهستانی و کم‌برخوردار قرار دارند. براساس گزارش رسمی معاونت محیط‌زیست طبیعی سازمان حفاظت از محیط‌زیست، حدود ۴۰ درصد پاسگاه‌ها فاقد خودروی مناسب گشت‌زنی و بیش از ۵۰ درصد فاقد ارتباط مخابراتی پایدارند. نبود تجهیزات پایه مانند دوربین دید در شب، جلیقه ضدگلوله و لباس‌های مخصوص، یکی دیگر از مشکلات جدی محیطبان‌های ایران محسوب می‌شود.

در کنار کمبود امکانات، خطر جانی همواره محیطبانان را تهدید می‌کند. از سال ۱۳۵۲ تاکنون ۱۵۵ محیطبان در حین انجام مأموریت کشته و بیش از ۳۰۰ نفر مجروح شدند. سالیانه بیش از دو هزار مورد بر خورد با متخلفان مسلح در مناطق حفاظت‌شده ثبت می‌شود که بخش قابل‌وجهی از آنها با درگیری مستقیم همراه است. شهریورماه امسال شینا انصاری، رئیس سازمان محیط‌زیست اعلام کرد، این حوزه با ضعف شدید